

Evidencijski broj / Article ID: 18300481
Vrsta novine / Frequency: Tjedna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

IZLOŽBA 'POVIJEST DUBROVAČKE REPUBLIKE NA PAPIRU I PERGAMENTU' GABRIJELE SAVINOVIĆ I NATAŠE MILOSLAVIĆ

Pisana baština u sigurnim rukama mladih restauratorica

Dokumenti na kojima smo radili zapravo su **ugovori Dubrovnika o prijateljstvu i slobodi trgovanja sa sličnim komunama širega jadranskog kulturnog kruga**, brojne povelje o miru i trgovini s vladarima i velikašima iz bližeg i daljeg balkanskog zaleđa, s kojima je Dubrovnik nerijetko bio u sukobima

GABRIJELA SAVINOVIĆ I NATAŠA MILOSLAVIĆ mlade su restauratorice s Odsjeka za papir dubrovačkog Restauratorskog odjela Hrvatskog restauratorskog zavoda, koje svakodnevno brinu o kulturnoj baštini ispisanoj na papiru i pergamentu. U protekle tri

Piše **Maria Prkut**
Foto **Zvonimir Pandža**

godine u njihovim su se rukama našli brojni dokumenti i druga arhivska građa iz doba Dubrovačke Republike, točnije od 13. do 15. stoljeća, koju je trebalo zaustaviti od daljnjeg propadanja. Vrijedan i predan rad dobile su priliku pretočiti u jedinstvenu izložbu

– 'Povijest Dubrovačke Republike na papiru i pergamentu'.

— Voditeljica Odsjeka za papir u Dubrovniku Sanja Serhatlić potaknula nas je na izložbu o provedenim konzervatorsko-restauratorskim radovima na dokumentima i drugom arhivskom gradivu iz Državnog arhiva u Dubrovniku – istaknuo je ovaj restauratorski tandem.

Izložba je rezultat trilateralnog ugovora i uspješne suradnje Hrvatskog restauratorskog zavoda, Državnog arhiva u Dubrovniku i Društva prijatelja dubrovačke starine. Suradnja institucija traje već tri godine i rezultat je, uz Gabrijelin i Natašin, rada svih vrijednih ljudi s Odsjeka za papir. Projekt je zamišljen prvenstveno kako bi se očuvala bogata dubrovačka pisana baština.

— Ovakve suradnje također pridonose zaštiti i očuvanju hrvatske i europske pisane baštine što se također želi prezentirati kroz izložbu – istaknule su.

Više od 200 dokumenata

Ovom se izložbom predstavlja rezultat dovršenih cjelovitih konzervatorsko-restauratorskih radova na čak 209 dokumenata i 11 kodeksa iz Državnog arhiva u Dubrovniku.

— Dokumenti na kojima smo radili zapravo su ugovori Dubrovnika o prijateljstvu i slobodi trgovanja sa sličnim komunama širega jadranskog kulturnog kruga, brojne povelje o miru i trgovini s vladarima i velikašima iz bližeg i daljeg balkanskog zaleđa, s kojima je Dubrovnik nerijetko bio u sukobima. Također, radili smo na kodeksima

različitih fondova, kao što je *Reformationes* koji je jedan od najznačajnijih, a po vremenu nastanka i jedan od najstarijih fondova Državnog arhiva u Dubrovniku. Sadrži zapisnike i odluke dubrovačkih vijeća koja su upravljala Gradom i to Velikog vijeća, Malog vijeća i Vijeća umoljenih – naglasile su restauratorice. S obzirom na tako veliki broj dokumenata i knjiga, na izložbenim plakatima mogu se vidjeti opisane provedene konzervatorsko-restauratorske radove te fotografije najzahvatnijih dokumenata i kodeksa prije i nakon konzervatorsko-restauratorskih radova.

Svaki dokument – priča za sebe

Arhivsko gradivo Dubrovačke Republike predstavlja neiscrpan izvor sačuvane kulturne i povijesne građe te je od najvećeg kulturnog i nacionalnog značenja za Hrvatsku.

— Briga za spise nastala djelatnošću Grada Dubrovnika i Dubrovačke Republike duga je i bogata. Državni arhiv u Dubrovniku, prema količini gradiva, njegovoj starosti i vrijednosti, jedan je od najznačajnijih u Europi. Poznato je kako se u Arhivu čuva iznimno vrijedna građa od početka jedanaestog stoljeća pa sve do današnjih dana – ističu restauratorice. Rad na ovom projektu smatraju 'nevjerojatnim iskustvom'.

— Sama činjenica kako se radi o dokumentima iz 13. do 15. stoljeća i da je to pisana prošlost naših predaka koju smo dužni sačuvati za budućnost, dovoljna je čast. Iako, bez obzira na dataciju, svim objektima se jednako pristupa s velikom pažnjom i

poštovanjem u svakoj fazi konzervatorsko-restauratorskih radova – rekly su čime su naglasile kako je svaki dokument 'priča za sebe'.

— Faze rada variraju od problematike svakog dokumenta zasebno, ali u principu uvijek započinju detaljnom pisanom i foto dokumentacijom, istraživanjima, testovima i analizama. Potom se rade različite vrste čišćenja, konsolidacije oštećenja, popravci uveza te na kraju adekvatna pohrana – rekly su nam Gabrijela i Nataša. Ističu kako je Dubrovnik tada bio ispred svoga vremena po odabiru materijala i po brizi o arhivskom gradivu. Naime, registri i isprave pisani su na najkvalitetnijem papiru izrađenom od ostataka tkanine.

— Senat je vodio brigu o potrošnji papira strogim uredbama kojima se zabranjivalo davanje državnog papira privatnicima. U Dubrovačkoj Republici pergament se birao za važnije dokumente budući da je bio dugotrajniji materijal od papira. Pergament je većinom izrađivan i prerađivan

Izložba ostaje otvorena do 20. studenog

u Dubrovniku te je čak i izvožen. Uz dobru kvalitetu pisanih podloga koristili su i vrlo kvalitetnu tintu, odnosno crnilo od postojećih biljnih pigmenta – naglašavaju. No, protok vremena, različiti kemijski, biološki i mehanički uzročnici doveli su do pucanja celuloznih i kolagenskih lanaca i drugih oštećenja na papirnim i pergamentnim dokumentima. Projekt koji im je donio ogromno iskustvo, smatraju i velikim izazovom.

— Svaka konsolidacija papirnog ili pergamentnog nositelja, spašavanje medija i oksidirane tinte ili izrada adekvatne pohrane dokumenata velikih dimenzija s visećim pečatima bili su izazov za sebe – naglasile su mlade restauratorice. Izložbu posvećenu njihovom radu na konzerviranju i restauriranju arhivskog gradiva iz vremena Dubrovačke Republike možete pogledati u palači Sponza. Izložba ostaje otvorena do 20. studenog.

Arhivsko gradivo Dubrovačke Republike predstavlja neiscrpan izvor sačuvane kulturne i povijesne građe te je od najvećeg kulturnog i nacionalnog značenja za Hrvatsku

